

Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

**RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.**

**A R R E S T**

-----

Nr. 86.728 van 7 april 2000

A. 81.886/VIII-1187

In zake : **MICHAUX** René,

die woonplaats heeft gekozen  
bij Mr. Dominique DELANGRE en  
Mr. Jean-Philippe RIVIERE,  
advocaten,  
rue C. Despretz 26  
7860 Lessen.

tegen :

**de Belgische Staat,**  
vertegenwoordigd door  
de Minister van Binnenlandse  
Zaken,

die woonplaats heeft gekozen bij  
Mr. Michel MAHIEU,  
advocaat bij  
het Hof van Cassatie,  
Louizalaan 523  
1050 Brussel.

-----

**DE RAAD VAN STATE, VIIIe KAMER,**

Gezien het op 11 januari 1999 ingediende  
verzoekschrift, waarbij René MICHAUX de nietigverklaring  
vordert van de beslissing van de Minister van  
Binnenlandse Zaken op datum van 9 november 1998, die hem  
tuchtrechtelijk terugzet in graad met  
anciënniteitsverlies van drie jaar tot gevolg;

Gelet op arrest nr. 79.762 van 2 april 1999 waarbij de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing geschorst wordt;

Gezien de regelmatig uitgewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag van de heer HERBIGNAT, auditeur bij de Raad van State;

Gelet op de beschikking van 3 november 1999 waarbij de neerlegging van het dossier en het verslag ter griffie wordt gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan de partijen en gezien de laatste memories;

Gelet op de beschikking van 16 februari 2000, waarvan aan de partijen kennis is gegeven en waarbij wordt bepaald dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 24 maart 2000;

Gehoord het verslag van mevrouw GEHLEN, staatsraad;

Gehoord de opmerkingen van Mr. DELANGRE, advocaat, die voor verzoeker verschijnt, en van Mr. MAHIEU, advocaat bij het Hof van Cassatie, die voor de verwerende partij verschijnt;

Gehoord het advies van de heer HERBIGNAT, auditeur;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de gegevens die dienstig zijn voor het onderzoek van het beroep uiteengezet zijn in arrest nr. 79.762 van 2 april 1999, waarbij de tenuitvoerlegging van de bestreden handeling geschorst is;

Overwegende dat verzoeker een middel, het tweede van het verzoekschrift, ontleent "aan schending van artikel 6.1. van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend te Rome op 4 november 1950 en goedgekeurd bij de wet van 13 mei 1955, van het algemene beginsel van onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de tuchtoverheid, van de rechtsregels en rechtsbeginselen en van de substantiële vormvereisten"; dat hij betoogt dat de tuchtvergrijpen die hem in het inleidend verslag door de onderzoeksraad en de Minister van Binnenlandse Zaken ten laste worden gelegd uitsluitend blijken uit de hoorzittingen waartoe de parlementaire onderzoekscommissie "DUTROUX-NIHOUL" is overgegaan, waarbij in het eerste verslag van die commissie verantwoordelijkheden zijn vastgesteld, inzonderheid die van verzoeker, en aldus vooruitgelopen is op zijn schuld; dat hij betoogt dat de procedurele waarborgen die vervat zijn in artikel 6.1. van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden moeten worden in acht genomen als algemeen rechtsbeginsel en dat dit in het bijzonder geldt voor het onpartijdigheidsbeginsel; dat verzoeker stelt dat volgens dat beginsel, dat geldt voor elke tuchtoverheid, moet worden voorkomen dat de indruk van een gebrek aan objectiviteit zou ontstaan; dat verzoeker van oordeel is dat in het onderhavige geval de strekking van het eerste verslag van de parlementaire onderzoekscommissie van die aard was dat ze een weerslag had op de tuchtprocedure en de sanctie en dat door de ruchtbaarheid die aan de conclusies van de commissie gegeven is ernstig kan worden

betwijfeld of de tuchtoverheid tegenover hem objectief is geweest; dat hij onderstreept dat de conclusies van de commissie een beslissende invloed hebben gehad op het verdere verloop van de procedure en de straf die uiteindelijk is opgelegd; dat dit volgens hem blijkt uit het antwoord van de Minister van Binnenlandse Zaken op een parlementaire vraag van volksvertegenwoordiger JANSSENS;

Overwegende dat de verwerende partij in haar antwoord stelt dat artikel 6.1. van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden niet als zodanig van toepassing is op de tuchtprocedures, maar erkent dat daaruit een algemeen rechtsbeginsel naar voren treedt dat "inhoudt dat de rechter of de bestuurder, in concreto, niet mogen blijk geven van partijdigheid, maar, bovendien, dat hierover redelijkerwijs geen ernstige twijfel mag rijzen bij de rechtsonderhorige of de bestuurd"; dat ze onderstreept dat in het onderhavige geval de Minister van Binnenlandse Zaken, "wanneer hij in het openbaar verklaard heeft dat hij besepte welke rol, inzonderheid tegenover hem, het verslag van de zogenaamde parlementaire onderzoekscommissie "DUTROUX-NIHOUL" en de mediabelangstelling ervoor speelden", door die verklaring daarvan afstand heeft genomen; dat de verwerende partij vervolgens aanvoert dat de Raad van State "zich niet mag uitspreken over de wettigheid van de oprichting van een parlementaire onderzoekscommissie (...), noch over de manier waarop de parlementaire commissie haar bevoegdheid heeft uitgeoefend, noch, ten slotte, over de verdiensten van de conclusies waartoe ze gekomen is"; dat volgens haar zulk bezwaar vervat is in het middel en dat ze het ongegrond acht; dat ze immers van oordeel is dat de inlichtingen die het resultaat zijn van de werkzaamheden van de parlementaire onderzoekscommissie "de informatie konden vormen die ingewonnen wordt vóór het instellen van

een tuchtonderzoek", maar niet het voorwerp ervan vormen, omdat de in aanmerking genomen feiten het resultaat zijn van het grondige onderzoek dat tijdens het tuchtonderzoek gevoerd is; dat ze aanvoert dat "een andere beslissing zoveel betekent dat ervan uitgegaan wordt dat telkens als de feiten waarop de tuchtvordering betrekking heeft vooraf onderzocht zijn door een parlementaire onderzoekscommissie, het totaal en definitief onmogelijk is die vordering nog in te stellen; dat ze verklaart dat ze zich niet aansluit bij de rechtsleer die in die zin gevestigd is en in dat verband de nadruk legt op de omstandigheid dat de verantwoordelijkheid van de minister die voor het Parlement zijn daden moet verantwoorden, hem geen beoordelingsvrijheid ontnemt die "vaststaat wat het principe zelf betreft, zelfs als die vrijheid beperkt van omvang is"; dat ze besluit dat "verzoeker niet bewijst dat de tuchtprocedure die tegen hem gevoerd wordt op doorslaggevende wijze, volledig of gedeeltelijk, steunt op de vaststellingen of conclusies van de parlementaire onderzoekscommissie, en niet op de eigenlijke vaststellingen die gedaan zijn tijdens het tuchtonderzoek; dat "hij evenmin concreet de feiten aantoont die de beweerde partijdigheid bewijzen" van de steller van de bestreden handeling en dat "het bezwaar van partijdigheid voor het overige ondervangen en weerlegd is in de bestreden handeling";

Overwegende dat verzoeker in zijn wederantwoord stelt dat het weliswaar niet aan de Raad van State toekomt de wettigheid van een parlementaire commissie te beoordelen, maar dat dat niet belet dat hij de weerslag van de werkzaamheden van deze commissie op de tuchtprocedure kan beoordelen; dat hij onderstreept dat het verslag van de onderzoekscommissie de enige bron is geweest waarnaar de tuchtoverheid verwezen heeft; dat hij van oordeel is dat de omstandigheid dat minister TOBBACK afstand heeft kunnen nemen van de druk die op hem is

uitgeoefend ten gevolge van het verslag van de onderzoekscommissie niet relevant is doordat, bij de beoordeling van de naleving van het onpartijdigheidsbeginsel, "het belangrijkste gegeven de manier is waarop de rechtsonderhorige of de bestuurde redelijkerwijs de schijn van onpartijdigheid bij de rechter of de bestuurder die optreedt kan ervaren"; dat hij aanvoert dat het onpartijdigheidsbeginsel uit een objectief oogpunt geschonden is, wegens de buitenmatige mediabelangstelling voor de debatten van de parlementaire onderzoekscommissie, waarin vooruitgelopen is op zijn individuele verantwoordelijkheid; dat hij van oordeel is dat de toedracht van de zaak aantoont dat Minister TOBBACK vooruitgelopen is op zijn schuld en dat zijn verklaringen zeer ernstige twijfel hebben laten bestaan omtrent zijn onpartijdigheid, die nog versterkt is door de omstandigheid dat hij een veel zwaardere straf heeft voorgesteld dan die welke aanvankelijk was voorgesteld; dat hij van oordeel is dat die twijfel niet weggeëbd is door het ontslag van de minister, omdat niet blijkt dat diens opvolger de zaak opnieuw heeft onderzocht vooraleer de bestreden beslissing te nemen;

Overwegende dat, in tegenstelling tot wat de verwerende partij betoogt, het middel, zoals het verwoord en uiteengezet is, de Raad van State er niet toe aanzet zich uit te spreken over de wettigheid van de oprichting van een parlementaire onderzoekscommissie, over de manier waarop deze commissie haar bevoegdheden heeft uitgeoefend of over de verdiensten van de conclusies die ze geformuleerd heeft; dat de enige vraag die in het middel gesteld wordt, is of door de mediabelangstelling voor de werkzaamheden van de parlementaire onderzoekscommissie en door het verslag dat door deze commissie opgemaakt is, de onpartijdigheid van de tuchtoverheid ter sprake gebracht is of de schijn is kunnen ontstaan dat die onpartijdigheid ter sprake gebracht was; dat de

inlichtingen die het resultaat zijn van de werkzaamheden van de parlementaire onderzoekscommissie in het onderhavige geval de inlichtingen waren die vóór het instellen van een tuchtprocedure worden ingewonnen; dat uit het administratief dossier blijkt dat de aan verzoeker ten laste gelegde feiten binnen de Rijkswacht aan een zorgvuldig en autonoom onderzoek onderworpen zijn en dat de inhoud en de conclusies van dat onderzoek hebben gediend als grondslag van de voorgestelde straf, van het advies van de onderzoeksraad en van de bestreden beslissing; dat de toenmalige Minister van Binnenlandse Zaken anderzijds, hoewel hij in de loop van de procedure verklaard heeft dat hij bij het lezen van het verslag van de parlementaire onderzoekscommissie ervan overtuigd geraakt was dat bepaalde rijkswachters fouten hadden gemaakt, er toch op gewezen heeft dat de zaak "een buitenmatige mediabelangstelling" gekregen had"; dat hij na deze verklaring het advies van de onderzoeksraad ontvangen heeft waarin gesteld werd dat zowel de feiten als de ernst ervan bewezen waren; dat deze conclusie in principe - op voorwaarde dat de tuchtprocedure regelmatig ingesteld is en de straf in verhouding staat tot de feiten - hem ertoe kon aanzetten een tuchtstraf uit te spreken; dat onderstreept moet worden dat drie verschillende ministers respectievelijk de Rijkswacht verzocht hebben een onderzoek in te stellen, een voorstel van straf hebben gedaan en dat voorstel aan de Koning voorgelegd hebben; dat op basis van een verklaring die de minister intussen gedaan had, voordat de onderzoeksraad zijn advies uitgebracht had, niet kan worden gesteld dat de onderzoekers, de onderzoeksraad en de overheid waarvan de beslissing uitgaat beïnvloed zouden zijn geweest door omstandigheden van buitenaf; dat overigens de verklaring waarin de "buitenmatige mediabelanstelling" voor de werkzaamheden van de parlementaire onderzoekscommissie ondubbelzinnig veroordeeld wordt, aantoonst dat de overheid waarvan de beslissing uitgaat zich aan de

invloed van die belangstelling kan onttrekken; dat het middel niet gegrond is;

Overwegende dat verzoeker een middel, het vijfde van het verzoekschrift, ontleent aan schending van artikel 24/13, § 1, van de wet van 27 december 1973 betreffende het statuut van het personeel van het operationeel korps van de rijkswacht, van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen, aan dwaling omtrent de motieven en aan ontstentenis van motieven; dat hij in het eerste onderdeel van het middel betoogt dat de bestreden handeling op een bijzonder bondige en laconieke wijze gemotiveerd is en dat er niet in aangegeven wordt waarom de steller ervan gemeend heeft zo een zware straf te moeten opleggen, terwijl de korpschef aanvankelijk als straf non-activiteit voor de duur van twee weken en de onderzoeksraad non-activiteit bij tuchtmaatregel voor de duur van één week had voorgesteld; dat verzoeker tegen de bestreden handeling inbrengt dat er niet in uitgelegd wordt waarom in die mate afgeweken wordt van de gedane voorstellen; dat hij in het tweede onderdeel betoogt dat er tussen de ten laste gelegde feiten en de straf waartoe besloten is geen enkel redelijk verband van evenredigheid bestaat; dat volgens verzoeker deze disproportie aangetoond wordt door de strafmaatregelen die door de korpscommandant en de onderzoeksraad zijn voorgesteld, door de omstandigheid dat hij geen enkel strafrechtelijk of tuchtrechtelijk verleden heeft en door de beoordeling die hij op 21 november 1994 heeft gekregen over zijn wijze van dienstvervulling;

Overwegende dat andere middelen van het verzoekschrift tot een ruimere nietigverklaring kunnen leiden; dat de debatten dienen te worden heropend om het lid van het auditoraat dat daartoe door de auditeur-

generaal aangewezen is in staat te stellen over die middelen een verslag op te maken,

**B E S L U I T :**

**Artikel 1.**

De debatten worden heropend.

**Artikel 2 .**

Het door de auditeur-generaal aangewezen lid van het auditoraat wordt ermee belast het onderzoek voort te zetten.

**Artikel 3.**

De beslissing over de kosten wordt in beraad gehouden.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting, op zeven april tweeduizend door :

|                    |                  |
|--------------------|------------------|
| de Hr. GEUS,       | kamervoorzitter, |
| Mevr. DAURMONT,    | staatsraad,      |
| Mevr. GEHLEN,      | staatsraad,      |
| Mevr. HONDERMARCQ, | griffier.        |

**De Griffier,**

**De Voorzitter,**

**M.-Cl. HONDERMARCQ.**

**J.-Cl. GEUS.**

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,  
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD VAN STATE,  
GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.